

ETNOGRAFIE ȘI FOLCLOR
DE PE
VALEA OARBEI

CULESE DE ELENA LEMNARU

CUPRINS

ASPECTE DE ETNOGRAFIE LOCALĂ	5
FOLCLORUL OBICEIURILOR	17
DESCÂNTECE DE PE VALEA OARBEI	39
ELEMENTE DE FOLCLOR LITERAR LOCAL	63
FOLCLORUL RITUALURILOR DE TRECERE	101

ASPECTE DE ETNOGRAFIE LOCALĂ

Cunoașterea și conservarea autenticității artei noastre populare – Obiectiv important al muzeului etnografic școlar

Obiectivele etnografice sunt cele mai importante izvoare pentru studierea culturii și vieții poporului nostru. Ele prezintă un dublu interes științific ca elemente de cultură specifice perioadei în care au fost în uz curent și ca materiale comparative în reconstituirea timpurilor mai vechi din care au evoluat.

Astfel, analiza fenomenelor de bază ale culturii populare, ocupațiile de bază și cele conexe, meșteșugurile, așezările, locuințele, ocupațiile casnice etc., se fundamentează pe baza categoriilor de obiecte arheologice și etnografice.

În ceea ce privește obiectivele arheologice, împrejurimile localității sunt pline de asemenea vestigii, cum ar fi: bordeiele descoperite pe dealul ce le poartă numele și, mai recent, descoperirile de la est de sat, cele din punctul Stoborăni, atestă vechimea acestor localități, fondul cultural de tradiții străvechi, dar și îmbogățirea prin experiența acumulată de omenire în lupta pentru supraviețuire și de îmbunătățire a traiului.

Iar cele etnografice, destul de diferite de la o zonă

la alta, se concretizează arătând progresul de-a lungul vremii prin îmbogățirea moștenirii culturale. Obiectele etnografice constituie pentru specialiști materiale auxiliare de mare valoare, acestea fiind destul de utile la reconstituirea drumului parcurs de fiecare comunitate culturală, dezvăluind astfel istoricul culturii populare.

În lupta de supraviețuire și de îmbunătățire a traiului, oamenii au fost nevoiți să se adapteze la climă și să producă resursele necesare din natura ce îi înconjoară pentru a avea condiții mai bune de viață, iar pentru a ajunge la stadiul vieții de astăzi, au suferit ne-numărate schimbări, rezultând astfel progresul cultural.

Acest progres cultural nu rupe legătura cu trecutul, ci încearcă să îl păstreze în creațiile lor culturale, păstrând rădăcinile culturii populare.

Acestor rădăcini ale culturii li s-au adăugat noi contribuții care au amplificat și influențat creația noastră specifică, devenită unitară și perenă în întreaga sa înlănțuire.

Ca proprietari de pământuri de veacuri, orice popor își leagă viața de glia strămoșească și de tot ceea ce îl înconjoară, trăindu-și viața și visele în mijlocul semenilor săi, făurindu-și destine. Vitejia, faptele de arme, experiența de viață și înțelepciunea transmise din generație în generație prin intermediul doinelor, baladelor, basmelor, legendelor, obiceiurilor împletite cu credința creștină constituie cartea de învățătură nescrisă a neamului nostru.

Ne găsim într-un moment în care muzeul de

etnografie, ca instituție de cultură și de artă, este chemat să scoată la iveală geniul creator și original al înaintașilor noștri ca făuritori ai civilizației materiale și spirituale din țară.

Fiind o instituție de cultură și educație, muzeul își aduce contribuția de mare importanță pentru îmbogățirea vieții spirituale a poporului, la mersul pe calea progresului și civilizației, prin conservarea bogatului nostru patrimoniu artistic și, totodată, combătând orice denaturări ale creației artistice populare.

Ritmul accelerat al transformării social-economice în care s-a înscris satul românesc, realizarea în serie a unor articole de artă populară de unități ale cooperăției meșteșugărești determină o abandonare treptată a creației artistice țărănești în toate categoriile de obiecte obținute prin tehnică și materiale specifice ale unui bogat repertoriu ornamental și coloristic al unor străvechi obiceiuri și datini.

Populația satului, la inițiativa unor cadre didactice bine intenționate care au apreciat aceste comori ale continuității spiritualității românești, a avut inițiativa și a construit o casă muzeu de etnografie și folclor în incinta curții școlii, iar cu ajutorul elevilor și al sătenilor a fost împodobită cu obiecte de valoare semnificativă.

Casa muzeu a fost organizată astfel: casa de locuit, compusă din două camere, și anume bucătăria și camera de curat. Bucătăria adăpostește cuptorul de pâine, care în față are hornul sub care se făcea mâncare la un „chirustiu”, un crivat (pat de scândură

cu saltea de paie), o masă rotundă ce are în jurul său scaunele de lemn pe care oamenii se așezau la masă, iar după ușă se află un loc unde își țineau hainele.

Camera de curat cuprinde lada de zestre pe care o primesc fetele la măritat și în care se așază zestrea, lada fiind încadrată între două crivaturi, și acestea împodobite cu lăghicere și lucruri făcute de mâna femeilor din sat. În aceste camere se găsesc textilele de

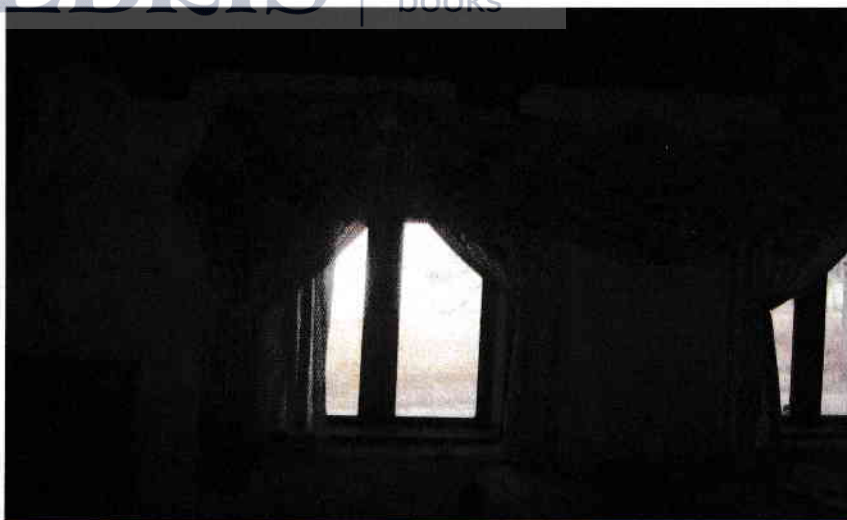

interior, prosoape, lăghicere, preșuri și prostiri sau cearceafuri, și la loc de cinste stau tablouri și decorații de la eroii satului.

Geamurile sunt împodobite cu prosoape, draperii și perdele din pânză albă de bumbac.

Un alt obiect aflat la loc de cinste este și războiul de țesut, care era nelipsit din casele gospodinelor, țesutul fiind ocupația lor din anotimpul rece; legat de acest lucru circula un proverb: „Cine iarna nu țese, vara va pune brusture la fund”. Pe lângă acestea, casa omului mai avea un loc unde ținea cărțile sau vesela.

